

Модел 25

КООПЕРАЦИЯ „ЕСОPOWER“

Екло, Асе, Берсел – Белгия

СОБСТВЕНОСТ	ЧАСТНА & ГРАЖДАНСКА
Компетентен орган по програмата	Община Екло, Асе и Берсел (Белгия)
Звено по изпълнение на програмата	„Ecopower“ cvba - кооперация за възобновяема енергия
Модел на изпълнение	Друго <ul style="list-style-type: none"> • Производство на възобновяема енергия • Снабдяване на местните жители с възобновяема енергия • Енергийна ефективност (обновяване на обществени и частни сгради) • Изпълнение на планове за действие за устойчива енергия - Споразумение на кметовете
Оперативни услуги	Посредничество и финансиране
Финансирани проекти	Възобновяема енергия; енергийна ефективност (обновяване на обществени сгради); други (енергийна ефективност - обновяване на частни сгради)
Амбиция/цели	До 50 % намаление на енергийното потребление
Бенефициенти	Жилищния и публичния сектор
Механизъм на финансиране	Гражданите („Ecopower“ представлява белгийска кооперация за използването на възобновяеми енергийни източници — т. нар. „REScoop“ — в която участват повече от 48 000 местни жители)
Финансови инструменти	Частен капитал – „Ecopower“ емитира акции и дава възможност на местните жители да осъществяват инвестиции във ВЕИ и ЕЕ на местно равнище.

Резюме

„Ecopower“ cvba е една белгийска кооперация за използването на възобновяеми енергийни източници — от вида на т. нар. „REScoop“ — чийто членове наброяват 48 000 души. Кооперацията емитира акции и инвестира в инсталации за производството на възобновяема енергия, като вятърни турбини и слънчеви фотоволтаични системи. В кооперацията могат да участват всички граждани: след закупуването на акции, те стават съсобственици на инсталациите и придобиват право на дял от печалбата. На членовете също така се дава възможност да изкупуват „зелената“ електроенергия, произведена от местните източници, на разумна цена. „Ecopower“ понастоящем е ориентирана към онези общини, които са страни по Споразумението на кметовете, но които изпитват затруднения при съставянето на своите планове за действие за устойчива енергия (ПДУЕ). Нещо повече кооперацията използва

приходите от проектите за вятърна енергия в Екло, Асе и Берсел за месечното възнаграждение на един (хоноруван) експерт по ПДУЕ, който съдейства от името на местната община за реализацията на проекти за ВЕИ и ЕЕ на местно равнище.

Какъв е принципът на действие?

По какъв начин т. нар. „REScoop“ си сътрудничат с местните общини по въпросите на ЕЕ?

„REScoop“ е абревиатура от съставното наименование на английски език на кооперация за възобновяема енергия и описва един бизнес модел, при който гражданите съвместно притежават и участват в проекти за възобновяема енергия или енергийна ефективност. Наименованието „REScoop“ също така се отнася до производството на електроенергия за общността или до електроенергийните инициативи на общността. Тези кооперации и местните общини обикновено обслужват едни и същи заинтересовани лица - гражданите. Не е задължително те да са с правния статут на кооперации, а по-скоро да се отличават по начина, по който осъществяват своята дейност. Обикновено се съблюдают 7 принципа, надлежно разписани от Международния кооперативен алианс:

1. Доброволно и открито членство
2. Демократичен контрол на членовете
3. Икономическо участие посредством пряка собственост
4. Автономност и независимост
5. Образование, обучение и информация
6. Сътрудничество между кооперациите
7. Загриженост за общността

Всички граждани имат право да се присъединят към кооперацията. След закупуването на акции от кооперацията, те стават членове и съсобственици на местните проекти за ВЕИ и ЕЕ, придобиват право на дял от печалбата и често пъти имат възможността да изкупуват съответната електроенергия на разумна цена. Освен това членовете на кооперацията могат активно да участват в нея – те могат да решават в какво и къде да инвестира кооперацията и тяхното мнение се взема предвид при определянето на цената на електроенергията.

Тези кооперации формират челните редици на прехода към енергийна демокрация и позволяват на гражданите активно да участват в проектите за възобновяема енергия и енергийна ефективност. Моделът „REScoop“ осигурява редица преимущества за климата, гражданите и местните власти:

REScoops насърчава социалното приемане на възобновяемата енергия

Противопоставянето на местно равнище спрямо проектите за възобновяема енергия (обикновено касаещи вятърните турбини) намалява в случаите, когато на жителите се предоставя възможност да инвестират и станат съсобственици на производствените инсталации в съответната общност. Това е особено вярно, когато местните граждани се ангажират от самото начало на проекта. Участието на заинтересованите страни и прякото участие на гражданите насърчава социалното приемане на възобновяемата енергия. Местните жители не само имат дял от печалбата, но и получават достъп до „чиста“ електроенергия на справедлива цена.

REScoops прави отделните инвестиции приемливи

Не всеки разполага с покрив, пригоден за монтирането на слънчеви панели, нито с финансовата възможност да реализира една такава значителна инвестиция. Производствените инсталации по този модел обикновено се притежават от голяма група граждани, което прави отделната инвестиция достъпна.

REScoops облагодетелства местната общност

Кооперациите имат ясен ангажимент към общността. Обикновено те споделят част от печалбата със своите членове и използват останалата част за разработването на нови проекти или облагодетелстват местната общност като цяло. Някои кооперации например финансират изграждането на местни устойчиви концертни зали, а други - станции за зареждането на електрически велосипеди. По този начин всички жители са облагодетелствани от проектите и генерираните от тях печалби.

REScoops запазва финансовите средства в местната икономика

При този модел се използват местни енергийни източници и се ангажират местните жители. По този начин средствата, които в противен случай биха били изгубени, се запазват в рамките на местната общност. Освен това се стимулира местната заетост и се насърчава местната икономика.

REScoops съдейства за енергийната ефективност

Генерираните от проектите за възобновяема енергия приходи често се използват за финансирането на мерки за енергийна ефективност в обществените сгради. Някои кооперации покриват разходите по закупуването на изолационни материали за обществените сгради, докато други финансират изграждането на устойчиви концертни зали.

- Оденвалд (Германия) - Кооперацията за възобновяема енергия бе създадена от местните жители през 2009 г. с подкрепата на местната община. Към настоящия момент тя е привлякла 10 милиона евро и е инвестирала 36 милиона евро в проекти за възобновяема енергия и енергийна ефективност. Близо 3 000 членове се снабдяват със „зелена“ електроенергия. Част от печалбата се използва за финансиране на изграждането на нова детска градина и местна енергийна станция. Последната представлява „пасивна“ сграда, в която местните жители могат да получат информация относно начините за цялостно подобрене на енергийната ефективност на обществените сгради.
- Вийерс льо Буйе (Валония, Белгия) - Общината подкрепи старта на местната „REScoop“, която вече разработва проекти за възобновяема енергия и енергийна ефективност.
- Гент (Фландрия, Белгия) - Общината активно подкрепи създаването на „Energent“, една кооперация за възобновяема енергия. Кооперацията разработва местни проекти за възобновяема енергия и енергийна ефективност. Подобно на „Ecopower“, „Energent“ инициира мерки за енергийна ефективност в частните домове на своите членове. Тя координира целия процес от началото до края, а мерките се финансират от членовете.
- Зербек (Германия) - Общината подкрепи създаването на местна кооперация в общността. С нейна помощ общината и жителите финансираха изграждането на местен енергиен парк и се възползват от енергийната сигурност, стабилните цени и

финансовото участие. Енергийната мрежа се управлява от общината, която също така управлява и собствен вятърен парк.

- „Moulin du Haut Pays“ е белгийска кооперация, която бе създадена с цел изграждането на 2 големи вятърни турбини в Дур (Белгия). Близо 75 % от акциите са притежание на местни жители и хора, които живеят в близост до проекта. Община Дур притежава останалите 25 %. Това означава, че 25 % от печалбата може да бъде използвана от общината за финансирането на мерки за енергийна ефективност в обществените сгради.
- „Rajorpower“ (Белгия) е ориентирана към местните жители и местните общини и способства за подобряването на енергийната ефективност на частните жилища и обществените сгради. За гражданите е създадена посредническа служба по въпросите на ЕЕ, а при публичните сгради се използва модела на договорите за енергоспестяване с гарантиран резултат. „Rajorpower“ в момента реализира проект по замяната на уличното осветление със светодиодно такова.

По какъв начин „Есорower“ си сътрудничи с местните общини по въпросите на ЕЕ?

„Есорower“ бе основана през 1992 г. като белгийска кооперация с три основни цели.

1. Инвестиране в инсталации за производството на възобновяема енергия

Кооперацията набира финансови средства от местните жители (членове) и използва тези средства за инвестиции в проекти за възобновяема енергия. В идеалния случай решенията за тези инвестиции и дейността на кооперацията включват максимален брой хора. Това е продиктувано от факта, че те не само имат финансово участие в кооперацията, но и личен интерес от изграждането на едно устойчиво бъдеще. Членовете ѝ могат да закупят една или повече акции, но има ограничение от 20 акции на човек. Една акция струва 250 евро и е фиксирана за срок от 6 години. Това се налага, за да се избегнат резки колебания в капитала. Кооперацията е демократична собственост, ето защо всеки член има право на един глас в общото събрание, независимо от броя на притежаваните акции. Тъй като „Есорower“ е регистрирана по белгийското законодателство, кооперацията е длъжна да ограничи годишния дивидент до максимум 6 % на акция. Финансовият излишък може впоследствие да се използва за финансирането на по-малко рентабилни проекти. Към днешна дата „Есорower“ вече притежава 20 вятърни турбини (Екло, Гент, Гистел, Турне/Дур, Уем, Меснил, Есен-Калмтхаут, Асе), 3 водноелектрически инсталации (Оверейсе, Ротселар, Схонховен), 1 инсталация за комбинирано производство (Екло) и 322 децентрализирани фотоволтаични инсталации на покривите на местните училища и частни къщи. Тези инсталации произвеждат близо 73 милиона kWh годишно. През 2014 г. „Есорower“ също така изгради фабрика за производството на дървени пелети за жилищно отопление. Това съоръжение е с производствен капацитет 40 000 тона/година.

2. Снабдяване на членовете с „чиста“ енергия от местни възобновяеми източници

През 2003 г. „Есорower“ получи лиценз за енергоснабдяване във Фландрия – холандско-говорящия регион на Белгия. По този начин нейните членове имат възможността да купуват чиста енергия от собствените си съвместно притежавани производствени

инсталации и да я използват в частните си домове. Същото важи и за дървените пелети. „Ecopower“ не генерира печалба от тези дейности. Електроенергията се продава по себестойност. През 2015 г. „Ecopower“ е доставила 94 милиона kWh на 41 000 клиенти.

3. Насърчаване на енергийната ефективност и бизнес модела „REScoop“

„Ecopower“ насърчава енергийната ефективност и силно вярва, че най-„чистият“ kWh е този, който е спестен. Ако членовете ѝ използват енергията по-ефективно и по-рационално, тогава повече граждани ще бъдат обслужени със същото количество електроенергия. „Ecopower“ неотдавна отбеляза, че средното потребление на нейните членове намалява с годините. За изминалите 8 години средното потребление е спаднало с близо 40 %. Други европейски кооперации отчитат подобна тенденция. Към настоящия момент по линия на „REScoop Plus“ — проект по програма „Хоризонт 2020“ (-споразумение за безвъзмездни средства 696084 по H2020-EE-2015-3 Навлизане на пазара) — кооперациите анализират тази тенденция с подкрепата на два университета.

„Ecopower“ сега е ориентирана към местните общини във Фландрия (Белгия). Много от местните власти са подписали Споразумението на кметовете (СНК) и разработват в момента своите планове за действие за устойчива енергия (ПДУЕ). Въпреки това, липсата на опит, време и ресурси често пъти ги затруднява при реализирането на реални проекти за ВЕИ или ЕЕ в местните общности. Ето защо „Ecopower“ предлага да помогне, за да запази енергийния преход в ръцете на местните жители. В Екло, Асе и Берсел — три общини във Фламандския регион — този подход доведе до успешно сътрудничество с общината. „Ecopower“ акцентира върху привличането на широк кръг заинтересовани страни (напр. граждани, екологични организации, консултативни комитети, местния общински съвет и др.) за разработването на съответния ПДУЕ. Кооперативните вятърни турбини, които позволяват прякото участие на местните жители, също са включени в него. Всички граждани имат право да се присъединят към кооперацията като закупят една или повече от нейните акции. По този начин те стават съсобственици на проектите и придобиват дял от печалбата. „Ecopower“ също така използва част от приходите за възнаграждението на един (хоноруван) експерт по ПДУЕ. Той действа от името на местната община за реализирането на други проекти за ВЕИ или мерки за ЕЕ в обществените сгради и частните домове.

Звено по изпълнение на програмата

Звеното по изпълнение на програмата е „Ecopower“ cvba. Кооперацията емитира акции и позволява на местните жители да участват във ВЕИ проектите. Те имат дял от печалбата и в своите домове могат да използват чиста енергия, произведена от местни източници. Приходите от проектите за ВЕИ впоследствие се използват за възнаграждението на един (хоноруван) енергиен експерт, който действа от името на местната община за реализирането на други ВЕИ проекти или мерки за ЕЕ в обществените сгради.

Правно-организационна форма	Кооперация за възобновяема енергия („REScoop“) – „Ecopower“ cvba
Описание на акционерите	Местните жители пряко притежават ВЕИ проектите
Собствен капитал	Собственият капитал се притежава от местните жители

Акционери	Местните жители
Специализиран персонал	Неприложимо
Оперативни разходи по програмата	Неприложимо

Организация и партньорства

Есоpower - www.ecopower.be

REScoop.eu - www.rescoop.eu

REScoop.Vlaanderen - www.rescoopv.be

Община Асе – www.asse.be

Община Екло – www.eeklo.be

Община Берсел – www.beersel.be

Бенефициенти

Бенефициенти	Множеството заинтересовани страни от обществеността: граждани, местни власти, „Есоpower“, собственици на терени
Видове проекти	Възобновяема енергия Енергийна ефективност
Оперативна подкрепа	Планиране и управление на проекти посредством звеното по изпълнение
Финансова подкрепа	Неизвестна величина

Механизъм на финансиране

Финансиране на Звеното по изпълнение на програмата	„Есоpower“ cvba
Финансиране на проектите	ВЕИ проектите финансират потенциални мерки за ЕЕ
Механизъм на финансиране	Кооперация
Размер на финансирането	Неприложимо
Вид финансиране	Неприложимо
Източник на финансирането	Неприложимо
Финансови инструменти	Собствен капитал

Резултати

- Екло (Фландрия, Белгия)

- Разработване на план за действие за устойчива енергия (ПДУЕ) през 1999 г.
- Избор на „Есорower“ за изграждането на 2 вятърни турбини през 1999 г.
- Изграждане на 3 вятърни турбини през 2001 и 2002 г.
- Избор на „Есорower“ за изграждането на 2 допълнителни кооперативни вятърни турбини през 2011 г.
- Хоноруван енергиен експерт, действащ от името на общината
- Основни предимства за гражданите:
  - Социално приемане на вятърната енергия
  - Дял от печалбата
  - Достъп до чиста енергия, произведена от местни източници
- Основни предимства за местната община:
  - Печалбата остава в съответната община
  - Енергиен експерт, сътруднически на гражданите и общината относно ПДУЕ
  - Мерки за ЕЕ в обществените сгради
  - Приложимост на местна топлофикационна мрежа

- Асе (Фландрия, Белгия)

- Разработване на план за действие за устойчива енергия (ПДУЕ) в сътрудничество с „Есорower“
- Изграждане на 4 кооперативни вятърни турбини върху частни терени
- Хоноруван енергиен експерт, действащ от името на общината
- Основни предимства за гражданите:
  - Социално приемане на вятърната енергия
  - Дял от печалбата
  - Достъп до чиста енергия, произведена от местни източници
- Основни предимства за местната община:
  - Печалбата остава в съответната община
  - Енергиен експерт, сътруднически на гражданите и общината относно ПДУЕ
  - Мерки за ЕЕ в обществени сгради и частни домове
  - По-нататъшно разработване на местни ВЕИ проекти

- Берсел (Фландрия, Белгия)

- Разработване на план за действие за устойчива енергия (ПДУЕ) в сътрудничество с „Есорower“
- Изграждане на 2 кооперативни вятърни турбини върху обществени терени
- Хоноруван енергиен експерт, действащ от името на общината

- Основни предимства за гражданите:
  - Социално приемане на вятърната енергия
  - Дял от печалбата
  - Достъп до чиста енергия, произведена от местни източници
- Основни предимства за местната община:
  - Печалбата остава в съответната община
  - Енергиен експерт, сътруднически на гражданите и общината относно ПДУЕ
  - Мерки за ЕЕ в обществени сгради и частни домове
  - По-нататъшно разработване на местни ВЕИ проекти

Данни за контакт

„Ecopower“ cvba

Posthoflei 3 bus 3

2600 Berchem

Белгия

info@ecopower.be

+32 3 287 37 79

Информационна справка

Обща информация

Държава	Белгия
Наименование на модела	Кооперация „Ecopower“
Дата на създаване	1992

Описание на модела

Собственост	Частна собственост и граждани
Компетентен орган по програмата	Общините Асе, Берсел и Екло (Белгия)
Звено по изпълнение на програмата	„Ecopower“ cvba - кооперация за възобновяема енергия
Оперативни услуги	Посредничество и финансиране
Модел на изпълнение	Друго <ul style="list-style-type: none"> • Производство на възобновяема енергия • Снабдяване с възобновяема енергия от местни възобновяеми енергийни източници • Енергийна ефективност (обновяване на обществени и частни сгради) • Изпълнение на планове за действие за устойчива енергия - Споразумение на кметовете
Видове финансирани проекти	Възобновяема енергия Енергийна ефективност (обновяване на обществени сгради) Други (енергийна ефективност - обновяване на частни сгради)

Бенефициенти	Жилищен сектор Публичен сектор
Географско покритие	3 местни общини във Фламандския регион: Берсел Асе Екло

Описание на финансовия модел

Финансиране на проектите	Гражданите - частно финансиране посредством „REScoop“ („Есорower“)
Механизъм на финансиране на проектите	Гражданите (посредством „Есорower“ - една белгийска кооперация)
Финансови инструменти	Собствен капитал („Есорower“ емитира акции и дава възможност на местните жители да осъществяват инвестиции във ВЕИ и ЕЕ на местно равнище).
Модел на възвращаемост	Мерките за ЕЕ се финансират от приходите от ВЕИ

Профил на риска по проекта

Риск по изпълнението	Собствениците на имотите
Ресурси	Неизвестна величина
Финансов риск	Собствениците на имотите (собствени средства)

Изисквания на модела

Численост на персонала	Неизвестна величина – зависи от размера на проекта
Необходим собствен капитал	Неизвестна величина – зависи от размера на проекта
Необходимо финансиране	Неизвестна величина – зависи от размера на проекта

Ключови показатели за модела

Размер на инвестициите от създаването	50 милиона евро
Размер на проекта (или на портфейла от проекти)	50 милиона евро
Ниво на средни енергийни спестявания	Неизвестна величина

Степен на зрялост на разработката

Степен на разработка/изпълнение	Зряла
Степен на оперативна разработка	Зряла
Степен на финансова разработка	Зряла

Характеристики на модела

Степен на установеност	Добре установен
------------------------	-----------------

Потенциал за разрастване	Голям
Възможност за увеличаване на мащаба на модела	Голяма
Възможност за възпроизвеждане на модела	Голяма
Въздействие върху баланса на публичния сектор	Голяма

Източници

www.rescoop.eu

www.cityinvest.eu